

25. Sayımız Hakkında..

Dergimizin 25. sayısını yayımlamanın heyecanı içindeyiz, her sayıda bu heyecanımız katlanarak büyüyor. Nedenini de İstanbul Kültürel Çalışmalar odağının sizin değerli bilimsel çalışmalarınızla oluşturmada yol alışımız oluşturuyor. Yine bu sayımızda da *‘Toplumsal Bellek’* temamıza ilişkin araştırma ve derleme makalelerimizin yanı sıra söyleşi, çeviri ve kitap eleştirilerimiz yer almakta. Sizlere şimdi bu çalışmalarını tanıtip okumaya davet etmek istiyoruz.

Makaleler..

“Baudrillard’ın İletişim Kuramı Bağlamında Dijital Savaş Haberciliği Uygulamalarının İncelenmesi:

Liveuamap Örneği” makalesinde İpek Karakoyun bugünkü dijital savaş haberciliği uygulamalarının izler kitle tarafından hangi motivasyonlarla ve nasıl kullanıldığını anlamaya çalışmış, bu amaçla etnografik çalışma yöntemini tercih ederek elde ettiği bulguları da Baudrillard’ın iletişim olgusuna yönelik saptamaları ile değerlendirmeye almıştır. Araştırma sonucunda da katılımcıların sanallaşan iletişim dolayımı ile savaş olgusunun gerçekliğine uzaklaştıklarına yönelik oldukça önem taşıyan bir tespitte bulunmuştur.

Kolektif Belleğe Dair: “Madem İyisin...” makalesinde ise Gizem Ekin Çelik kolektif belleğe dair yeni bir kuramsal bakış açısı ortaya koymayı amaçlamıştır. Yazar kolektif belleği somutlaştırmaya dönük olarak sınıf mücadelesinin bir parçası haline nasıl getireceğimize ilişkin yeni bir düşünce hattını örebilir miyiz sorusunu makalenin temel kurucu gücü olarak belirlemiştir. Bu çerçevede de, kolektif belleği salt tanıklık etmek ve müdahale etmek arasındaki maksadın sürekli açıldığı bir tasvirler dizini olarak ele almak yerine tarihsel maddeci bir bellek perspektifinin olanakları üzerinde düşünebilmeyi tartışmaya açmıştır.

“The Enchanting World of Outlander: An Analysis of Celtic Myths and Feminism” (Outlander’ın Büyülü Dünyası: Kelt Mitleri ve Feminizm Üzerine Bir Analiz) makalesinde de Merve Feryal Ashmawy “Outlander” dizisinin feminist temalarını ve perspektiflerini analiz etmeyi amaçlamıştır. Dizinin feminist yaklaşımı seyircilere evrensel olarak cinsiyet eşitliği hakkında düşünme fırsatı sunduğu için araştırmaya konu edilmiştir. Hatta dizisinin kadın gücünü ve özgürlüğünü kutlayan bir yapıt olduğu kabul görmektedir. Dizide ayrıca Kelt mitolojisi, gelenekleri ve yaşam tarzı da izleyiciye aktarılmaktadır. Bu nedenle Kelt kültürünün dizideki işleniş biçimi de makalenin odak noktalarından birini oluşturmuştur.

“Bir Sözlü Tarih Çalışması Olarak Feminist Etnografi: Bir Kuşağın Dövmeli [Deq’li] Kadınları” makalesinde ise Beyza Huriye Turgut etnografik metodolojiyle bir tartışma

yürütmüştür. Örnekleme dahil altmış yaş üstü on kadına geleneksel ‘*Deq*’ (Dövme) hakkında ucu açık sorular sorularak mikro-habitatlarında konuyla ilgili bir sondaja gidilmiştir. Kadınlara merkezi bir konum tayin edilmiş makalede kadınların tecrübelerine duygusal ve bedensel pratikleriyle eşanlı, bağlamsal düşünülmesi gerektiğine ve kadınların kendi tecrübelerini yine kendilerinin dile getirmesine öncelik verilmiştir. Ataerkil güce meydan okuyan ve duygusal bir ilişki yaratan kadınlara özgü hikaye anlatımını, sözlü tarihin bir zenginliği olarak ‘*deq*’, ilksel anlamda “kendi-için güzelleşme ve süsleme aracı, bedeni üzerinde tasarruf hakkı, baba otoritesine direniş, farklılık, bir dönemin genel kültürü, akranlarına özenme” olarak yorumlanmıştır.

“*Toplumsal Belleğin Sürdürülmesinde Türk Milli Değerlerine Kanaat Önderlerinin Sosyal Medya Paylaşımları Bağlamında Bakış*” makalesinde de Zeynep Özcan milli değerlerin sürdürülmesinde toplumsal belleğin önemi üzerinde durmuş ve bu noktada kanaat önderlerinin rolünü açıklamıştır. Özellikle bugün, toplumsal belleğin başlıca mekanlarından biri olarak sosyal medya, bireylerin günlük yaşam pratiklerinin ayrılmaz bir parçası haline geldiği için makalede kanaat önderlerinin sosyal medyadaki paylaşımları içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda kanaat önderlerinin paylaşımlarında Türk dili, Türk isimleri, Türk askeri, Atatürk, Türk yemekleri gibi içeriklerin yüksek frekansla yer aldığı saptanmıştır. Kanaat önderlerinin özellikle de milli ve dini özel günlerde Türk milli değerlerine ilişkin içeriklere yer verdikleri tespit edilmiştir. Bu durum toplumsal belleğin sürdürülmesi noktasında kanaat önderlerinin birer aracı niteliğine sahip olduğu sonucuna ulaştırmıştır.

“*Dijital Hegemonya: Egemen İdeolojinin Yeniden Üretim Sürecinde Influencer Pazarlama*” makalesinde de Meriç Kılınç ile Başak Nur Gökçam neoliberal ideolojinin medya ve kültürel üretim süreçlerindeki rolüne odaklanmışlardır. Bunun için influencer’ların sosyal medya içeriklerinde değerlerin (tüketim, moda, hazcılık, bireysellik, rekabet ve başarı, mülkiyet ve zenginlik, özgürlük, seyahat, güzellik, eğlence, yenilik ve teknoloji) ne şekilde ve hangi yoğunlukta temsil edildiği araştırılmıştır. Bu amaçla Türkiye’deki en popüler 10 influencer’ın Instagramdaki yaşam tarzlarına yönelik 267 gönderisi üzerinden bir içerik analizi gerçekleştirilerek influencer içeriklerinin ürün ve hizmetlerin ötesinde büyük ölçüde tüketim kültürü, moda ve güzellik standartları, tüketim odaklı seyahat ve özgürlük temaları gibi neoliberal değerleri pazarladığı tespit edilmiştir.

“*Toplumsal Bellekten Medya Belleğe: Hafıza İnşasında Dijital Ortamlar*” makalesinde de Birgül Üstünbaş Erdoğan medyanın bireyler ve gruplar arasında bilgi, duygu ve deneyimleri aktarılmasını sağlayarak toplumsal belleğin oluşumu ve yeniden şekillenmesinde kritik öneme sahip olduğu düşüncesinden hareket etmiştir. Bugün çağdaş medya gelişmelerini toplumsal bellek çalışmalarına entegre etmenin yeni yollarını bulmaya yönelik artan bir

eğilim olduğu için toplumsal bellek ve dijital medya ilişkisine odaklanılmış, hafıza inşasında dijital ortamların rolü sorgulanmıştır. Bu şekilde alandaki çalışmalara bir perspektif sunmak hedeflenmiştir.

“*Korku ve Hafıza: Türk Korku Sinemasında Toplumsal Hafızanın İzleri*” makalesinde ise Çağla Çoşar korku ve hatırlamanın kolektif bir yansıması olarak Türk korku sinemasında toplumsal hafızanın izlerini irdeleyerek Türk korku sinemasının toplumsal hafıza ile ilişkisini, toplumsal travmalarla yüzleşme ve bu travmaları dramatize etme işlevini ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu bağlamda seçilen filmler belirli temalar belirlenerek içerik analizi yöntemine tabi tutulmuştur. Mekansal hafıza, özellikle terk edilmiş yapılar ve ritüelistik mekanlar, korku unsurlarının yer aldığı önemli bağlamlar ile travmatik hafıza, toplumsal olayların bireylerde ve toplumda nasıl derin etkiler yarattığını ortaya koyacak şekilde sosyo-kültürel hafızanın filmlerde nasıl temsil edildiği sorgulanmıştır.

“*Toplumsal Gerçeklik ve Habitus Ekseninde Toplumsal Belleğin İnşası*” makalesinde ise Muhammed Vedat Karadağ ile Gülsüm Çalışır toplumsal bellek, bireylerin habitusları ve gerçeklikleri ile nasıl bir etkileşim içerisinden geçerek oluşur sorgulamasında bulunmuşlardır. Bu amaçla Berger ve Luckmann ve Bourdieu’nun önemli kavramlarından olan habitus aracılığıyla kökleşmiş eğilimlerin davranışları nasıl yönlendirdiği ve sosyal etkileşimleri nasıl şekillendirdiği üzerinde durulmuştur. Ve toplumsal belleğin habitus ve toplumsal gerçeklik tarafından etkilendiği, oluşum sürecinde ise habitus ve toplumsal gerçekliğin dinamik yapısı tarafından etkilenen canlı ve yaşayan bir sistem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Söyleşi.

“*Demokrasi ve Anti-Demokrasi Çatışmasında Bir Mücadele Alanı Olarak Toplumsal Bellek*” konu başlıklı söyleşi Alev Aslan tarafından Reyhan Ünal Çınar ile gerçekleştirilmiştir. Günümüzde daha fazla toplumsal bellek, sözlü tarih ya da alternatif anlatıları, medya ile bellek arasındaki etkileşim, medyanın, tarihsel olayların ve kolektif belleğin inşasındaki rolü, yeni medya ortamlarının enformasyon üretimi, dolaşımı ve depolanması gibi çok sayıda olanağı beraberinde getirdiği için bu bağlamda yeni medyanın değerlendirilmesi, Türkiye’de ortaya çıkan bellek çalışmaları, resmi tarih/bellek anlatıları ve karşı bellek, demokrasi ile bellek ilişkisi ele alınmıştır. Nazım Hikmet’in “*gitmek sadece bir eylemken, unutmak kocaman bir devrimdir*” sözlerine atıfla “*unutmak*” kavramına özgün açılımlarda bulunulmuştur.

Çeviri.

“*Critical Political Economy of Culture and Communication: An Interview with Graham Murdock*” Christian Fuchs ve Thomas Allmer tarafından yapılan *tripleC*’de yayımlanan bu söyleşi Gökhan Özalp tarafından dilimize kazandırılmıştır. Graham Murdock söyleşide

Kültür ve İletişimin Eleştirel Ekonomi Politigi ve bu alandaki çalışmalarını ve alana yaptığı katkıları ile birlikte Karl Marx'ın bu alandaki rolü, Stuart Hall, Eleştirel Ekonomi Politik ve Kültürel Çalışmalar, Raymond Williams, iklim krizi ve çevre hareketi, Materyalizm, Yeni Materyalizmler, Postmodernizm, Pierre Bourdieu, toplum, kültür ve medyanın geleceği vb. üzerine düşüncelerini paylaşmaktadır.

Kitap Eleştirileri..

“*Kolektif Hafıza*” (Mémoire collective) 2017 yılında Banu Barış'ın çevirisi ile Heretik yayınlarından çıkmıştır. Sosyoloji ve tarih alanının önemli isimlerinden Maurice Halbwachs, 20. Yüzyılın ilk yarısında yaptığı kolektif hafıza çalışmaları ile 21. Yüzyılı da etkilemeye devam etmektedir. Henri Bergson ve Emil Durkheim'dan etkilenen düşünürün hayatı maalesef 1945 yılında 2.Dünya Savaşı sırasında Nazilerin Almanya'da kurduğu en büyük toplama kamplarından 'Buchenwald' toplama kampında son bulmuştur. 'Kolektif Hafıza ve Bireysel Hafıza', 'Kolektif Hafıza ve Tarihsel Hafıza', 'Kolektif Hafıza ve Zaman' ve son olarak da 'Kolektif Hafıza ve Uzam' olmak üzere dört bölümden oluşan yapıtın Ajda Üçer tarafından okurlarımız için derinlemesine eleştirel okuması gerçekleştirilmiştir.

“*Alev Alatlı'nın Bize Yön Veren Metinler Eseri Üzerine Bir Okuma Denemesi*” Melikşah Aksu ve Ahmet Mahmut Doğru tarafından kaleme alınmış bir kitap eleştirisidir. Alev Alatlı'nın *Bize Yön Veren Metinler* en önemli yapıtları arasındadır, *Batı'ya Yön Veren Metinler* yapıtından da elbette ayrı düşünülemez bir çalışmadır. Dört ciltlik *Batı'ya Yön Veren Metinler*, Batı kültürünün kökenlerini ve tarihsel gelişimini Batı dünyasının düşünce temelleri üzerinden anlatmıştır. Beş ciltten oluşan *Bize Yön Veren Metinler*'de ise Alatlı medeniyetimizin ortaya çıkması ve şekillenmesinde hangi olayların, hangi isimlerin ve hangi metinlerin yer aldığı ufuk açıcı şekilde bizlere göstermektedir.

Dergimizin başlıca ereği, belirlediği temalarla bağlantılı yayımladığı sayılarla topluma yeni öneriler getirebilmektir. Bu sayımızda da bu amaca ilişkin yapılan çalışmalar umutlarımızı artırmış bulunmakta.. Her yeni sayıda her yeni çalışmalarda bu umudu büyütme en büyük temennimiz. Umarız İstanbul Kültürel Çalışmalar odağına ilişkin ortak düşünsel, bilimsel çabalarımızla ufukları genişletebiliriz.. Bu amaçla bu sayımız da yayımda, keyifli okumalar dileğiyle..

4. Boyut Medya ve Kültürel Çalışmalar Dergisi

Editöryal Kurulu

Ekim 2024, İstanbul.

About Our 25th Issue

We are delighted to present our 25th issue, and our enthusiasm grows with each new publication. This excitement is fueled by our journey to establish a focus on Istanbul Cultural Studies with your invaluable scientific contributions. In this issue, alongside research and review articles centered on our theme of ‘Collective Memory,’ we also feature interviews, translations, and book reviews. We invite you to delve into and enjoy these contributions.

Articles

In her article, “Examination of Digital War Reporting Applications in the Context of Baudrillard’s Communication Theory: Liveuamap Sample”, İpek Karakoyun explores the motivations and methods of contemporary audiences in engaging with digital war reporting applications. Utilizing an ethnographic research approach, she interprets her findings through Baudrillard’s communication theories, concluding that participants experience a sense of detachment from the realities of war due to the mediation of virtual communication.

In *On Collective Memory: “The Interrogation of the Good”*, Gizem Ekin Çelik presents a novel theoretical approach to collective memory, posing the question: Can collective memory be conceptualized as an element of class struggle? This question underpins her analysis, where she investigates the possibilities of a historical materialist perspective on memory.

Merve Feryal Ashmawy, in her analysis “The Enchanting World of Outlander: An Analysis of Celtic Myths and Feminism,” examines the feminist themes in the series “Outlander.” Recognized as a celebration of female empowerment, the series invites reflections on gender equality, with its portrayal of Celtic culture serving as a significant aspect of her analysis.

Beyza Huriye Turgut’s article, “Feminist Ethnography as A Study of Oral History: Tattooed [Deq] Women of a Generation”, employs an ethnographic lens to explore the traditional practice of ‘Deq’ (tattooing) among women over sixty. Through open-ended questions, she reveals women’s experiences within patriarchal contexts, framing ‘Deq’ as an expression of beauty, self-empowerment, resistance, and cultural identity.

In her article “A Look at Turkish National Values in the Context of the Social Media Shares of Opinion Leaders in Maintaining Collective Memory,” Zeynep Özcan underscores the significance of collective memory in preserving national values, examining the role of opinion leaders. Analyzing their social media content, she identifies frequent references to the Turkish language, names, military, Atatürk, and cultural elements.

Meriç Kılınc and Başak Nur Gökçam, in “Digital Hegemony: Influencer Marketing in the Reproduction Process of the Dominant Ideology,” focus on how influencers’ social media content reflects neoliberal values such as consumerism, individualism, competition, and success. By analyzing 267 posts from Turkey’s top 10 influencers, they conclude that influencer content perpetuates neoliberal values beyond products and services.

Birgül Üstünbaş Erdoğan, in her article “From Collective Memory to Media Memory: Digital Environments in Memory Construction,” considers the critical role media plays in shaping collective memory through the transmission of information, emotions, and experiences among individuals and groups. The article questions the role of digital media in memory construction, aiming to offer a new perspective for research in this field.

Çağla Çoşar’s article “Horror and Memory: Traces of Collective Memory in Turkish Horror Cinema” examines the interplay between collective memory and Turkish horror cinema. By analyzing films that explore themes of social trauma, she investigates how abandoned and ritualistic spaces are used to represent traumatic memories.

Finally, “The Construction of Collective Memory in the Axis of Social Reality and Habitus”, by Muhammed Vedat Karadağ and Gülsüm Çalısır, examines how collective memory is influenced by individuals’ habitus and social reality. Drawing on Berger and Luckmann’s and Bourdieu’s theories, they illustrate how ingrained tendencies shape behaviors and social interactions.

Interview

The interview “Collective Memory as A Field of Struggle in The Conflict Between Democracy and Anti-Democracy:

An Interview with Reyhan Ünal Çınar” features a conversation between Reyhan Ünal Çınar and Alev Aslan. Exploring the interaction between media and memory, the role of media in constructing historical events and collective memory, and the significance of memory in democracy, the interview delves into “forgetting” as a revolutionary act, inspired by the words of Nazım Hikmet.

Translation

“Critical Political Economy of Culture and Communication: An Interview with Graham Murdock”, originally published in tripleC by Christian Fuchs and Thomas Allmer, has been translated by Gökhan Özalp. In this interview, Graham Murdock reflects on his contributions to the field of critical political economy in culture and communication, discussing topics such

as the climate crisis, environmentalism, and the future of society, culture, and media.

Book Reviews

Maurice Halbwachs' book "Collective Memory" (Mémoire collective), published by Heretik in 2017 and translated by Banu Barış, remains a foundational work in the field of collective memory studies. Ajda Üçer offers an in-depth critique of this four-part book, addressing themes of individual and collective memory, historical memory, time, and space.

In "A Reading Attempt on Alev Alatlı's Work 'Texts That Shape Us'", Melikşah Aksu and Ahmet Mahmut Doğru review Alatlı's expansive work, which highlights texts and figures pivotal in shaping our civilization.

Our journal's primary goal is to offer new insights on topics connected to our selected themes. This issue has inspired us with hope, and we aim to extend this hope with each successive edition. We believe that our collective intellectual and scientific efforts will broaden the horizons of Istanbul Cultural Studies. Happy reading!

4. BOYUT Journal of Media and Cultural Studies

Editorial Board

October 2024, Istanbul